

BARNNS LÄRANDE UR TVÅ PERSPEKTIV

En studie om hur vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar om barns lärande överensstämmer, skiljer sig åt samt hur dessa kommer till uttryck och hanteras i samarbetet mellan hem och förskola

Erika Johansson

Heidi Talman

Institutionen för utbildningsvetenskap och konst
Självständigt arbete – förskolepedagogiskt område
Grundnivå, 15 hp.

Handledare: Ann Nehlin

Examinator: Victor Kvarnhall

Termin: VT

År: 2026

Institutionen för utbildningsvetenskap och konst

SJÄLVSTÄNDIGT ARBETE 15 hp

Kurskod PEA098

Termin: VT

År: 2026

SAMMANFATTNING

Erika Johansson och Heidi Talman

Barns lärande ur två perspektiv: En studie om hur vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar om barns lärande överensstämmer, skiljer sig åt samt hur dessa kommer till uttryck och hanteras i samarbetet mellan hem och förskola

Children's Learning from Two Perspectives: A Study of How Guardians' and Preschool Teachers' Views Align, Differ, and Are Reflected and Addressed in Home-Preschool Collaboration

Årtal: 2026

Antal sidor: 27

Syftet med studien är att undersöka vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar om barns lärande, samt hur dessa uppfattningar visas i samarbetet mellan hem och förskola. För att besvara syftet har tre forskningsfrågor använts, dessa användes även för att ta fram intervjufrågorna till de semistrukturerade intervjuerna. 3 förskollärare och 3 vårdnadshavare i olika mellanstora städer hördes. Resultatet visade att synen på barns lärande kan uppfattas på olika sätt. Slutsatsen av studien blev att dessa skilda uppfattningar kan få en betydelse för samarbetet mellan hem och förskola.

Nyckelord: Förskollärare, lärande, samarbete, uppfattningar, vårdnadshavare

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Syfte och frågeställning.....	1
1.2 Uppsatsens disposition	2
2. Tidigare forskning.....	2
2.1 Litteratursökning.....	3
2.2 Uppfattningar om och förväntningar på lärande	3
2.3 Mötet mellan hem och förskola	4
2.4 Villkor i förskolan	6
2.5 Sammanfattning av tidigare forskning.....	7
3. Teoretisk utgångspunkt.....	7
3.1 Ekologisk systemteori.....	8
3.1.1 Mikrosystemet.....	8
3.1.2 Mesosystemet	8
3.1.3 Exosystemet	9
4. Metod	9
4.1 Val av metod	9
4.2 Urval.....	10
4.3 Databearbetning	10
4.4 Analysmetod	11
4.5 Forskningsetiska överväganden	11
5. Resultat och analys	12
5.1 Syn på lärande i förskolan	13
5.1.1 Socialt lärande	13
5.1.2 Utforskande och lekfullt lärande	14
5.1.3 Akademiskt lärande	15
5.1.4 Analys av syn på lärande i förskolan	17
5.2 Samarbete mellan hem och förskola	18
5.2.1 Trygga relationer	19
5.2.2 Att dela information om barns lärande	20
5.2.3 Analys av samarbete mellan hem och förskola.....	21
6. Diskussion.....	23
6.1 Vad innebär "lärande" för förskollärare respektive vårdnadshavare?	23
6.2 På vilket sätt påverkar olika uppfattningar om barns lärande samarbetet mellan hem och förskola?	24
6.3 Hur hanteras skillnader i synen på barns lärande mellan parterna?	25
6.4 Metoddiskussion.....	26
6.5 Slutsats	26

6.6 Studiens relevans för yrkesutövningen	27
6.7 Förslag till vidare forskning	27
7. Referenslista.....	28
8. Bilagor	30
Bilaga 1: Samtyckesbrev förskollärare.....	30
Bilaga 2: Samtyckesbrev vårdnadshavare	32
Bilaga 3: Intervjuguide	34

1. Inledning

I *Läroplan för förskolan, Lpfö18* (Skolverket, 2025, s. 4) står det att utbildningen i förskolan ska främja alla barns utveckling och lärande, samt lägga grunden för en livslång lust att lära. Detta väcker frågan om vad som egentligen betraktas som ett lärande i förskolan och hur detta kan förstås av både förskollärare och vårdnadshavare.

Det betonas i *Lpfö18* (Skolverket, 2025, s. 5–6) att barns utveckling och lärande sker kontinuerligt i vardagen. Detta innebär att undervisning i förskolan inte enbart kan bestå av planerade aktiviteter utan också av spontana aktiviteter som sker i den dagliga verksamheten. Vidare betonas leken som en central del som har betydelse för barns lärande och utveckling (Skolverket, 2025, s. 8–9). Genom leken ges barn möjlighet att utveckla och utmana exempelvis motorik, språkutveckling och samarbetsförmåga. Även skapande arbete lyfts fram som en viktig del i barnets lärande och utveckling. Detta för att barn ska ges möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika uttrycksformer.

I *Lpfö18* (Skolverket, 2025, s. 21) tydliggörs förskollärares särskilda ansvar för undervisningen i förskolan. Det styrks även att undervisningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet för att främja barns utveckling och lärande. Något som även lyfts är att förskolan ska tydliggöra utbildningens mål för vårdnadshavare, så att de får möjlighet till inflytande och förståelse för förskolans verksamhet (Skolverket, 2025, s. 7).

Tidigare forskning visar dock att förskollärare och vårdnadshavare inte alltid har samma uppfattningar om barns lärande i förskolan. Vuorinen m. fl. (2014, s. 155–157) visar i sin studie att många förskollärare upplever att föräldrar främst värdesätter att barnet får omsorg, mår bra och har roligt på förskolan. De upplever att vårdnadshavarna ser lärandet som en positiv men oväntad bonus. Förskollärarna beskriver att de försöker förmedla kunskap till vårdnadshavare om barns lärande utifrån förskolans läroplan. Samtidigt upplever de att föräldrarna i högre grad riktar sitt fokus mot sitt barns personliga egenskaper snarare än mot lärprocesser. Kivimäki m. fl. (2024, s. 581–582) belyser i stället vårdnadshavares perspektiv. I deras studie beskriver föräldrar lärande som något holistiskt, där barnet socialiseras, stimuleras och får meningsfull sysselsättning, vilket bidrar till barnets livskvalitet. Föräldrarna lyfter också att denna typ av lärande är svår att erbjuda i hemmet. Detta eftersom de saknar tillgång till större kamratgrupper och ett brett utbud av aktiviteter.

Den tidigare forskningen visar att synen på lärande skiljer sig mellan vårdnadshavare och förskollärare. Mot den här bakgrunden blir det intressant att undersöka vilka uppfattningar vårdnadshavare respektive förskollärare har om barns lärande. Intressant är också hur dessa uppfattningar visar sig i samarbetet mellan hem och förskola.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med studien är att undersöka vårdnadshavares och förskollärares

uppfattningar om barns lärande. Hur dessa uppfattningar visas i samarbetet mellan hem och förskola, samt vilka utmaningar detta innebär för förskollärarna är också av intresse.

Frågeställningar:

1. Vad innebär "lärande" för förskollärare respektive vårdnadshavare?
2. På vilket sätt påverkar olika uppfattningar om barns lärande samarbetet mellan hem och förskola?
3. Hur hanteras skillnader i synen på barns lärande mellan parterna?

1.2 Uppsatsens disposition

I kapitel 2 redogör vi för vilka databaser och sökord som använts i vår litteratursökning. Därefter presenteras tidigare forskning där vi belyser likheter och skillnader mellan studierna samt diskuterar hur forskningen är relevant för vår studie.

I kapitel 3 presenterar vi studiens teoretiska utgångspunkt. Vi beskriver vilka systemnivåer från Bronfenbrenners teori (1979) som används, hur de tillämpas i studien samt deras relevans för vår studie.

I kapitel 4 inleder vi med en redogörelse för den metod som valts för studien. Därefter presenteras urvalet av deltagare. Vidare beskrivs databearbetning och analysmetod, där vi förklarar hur det insamlade materialet har analyserats. Kapitlet innehåller även en genomgång av forskningsetiska överväganden och de principer som beaktats. Avslutningsvis diskuteras etiska dilemman, inklusive möjliga utmaningar och hur dessa kan hanteras.

Vidare i kapitel 5 presenterar vi studiens resultat och analys baserat på genomförda intervjuer. Efter varje huvudtema följer en analys där resultatet kopplas till tidigare forskning och studiens teoretiska utgångspunkt.

I kapitel 6 presenteras en diskussion där vi behandlar studiens analyserade resultat i relation till tidigare forskning. I detta kapitel synliggör vi även hur studiens syfte och forskningsfrågor har besvarats. Vidare följer en metoddiskussion. Kapitlet avslutas med en redogörelse för vår slutsats samt studiens relevans för yrkesutövningen och förslag till vidare forskning.

2. Tidigare forskning

I följande kapitel presenterar vi våra litteratursökningar för studien och redogör för vilka databaser samt sökord som har använts, detta under rubriken *litteratursökning*. Därefter presenterar vi den tidigare forskning som har relevans för vår studie, där tre teman organiserats under tre underrubriker, dessa är: *uppfattningar om och förväntningar på lärande, mötet mellan hem och förskola och villkor i förskolan*.

2.1 Litteratursökning

Vid sökning av avhandlingar och vetenskapliga artiklar har vi använt oss av databaserna ERIC (ProQuest), ERIC (EBSCO host) och Google Scholar. Alla sökningar filtrerades under peer-reviewed. De sökord som användes var: preschool, pre-school, kindergarten, early childhood education, learning, education, guardians, guardian, parent, parents, mother, father, caregivers, expectations, perceptions, attitudes och wishes. Hur sammansättningen av sökorden användes varierade.

2.2 Uppfattningar om och förväntningar på lärande

Broström m. fl. (2014, s. 594–595) har genom en enkätundersökning försökt identifiera hur förskollärare i Sverige och Danmark uppfattar barns lärande i förskolan. Forskarna redogör att båda respondentgrupper, svenska och danska förskollärare, anser att situationer som bidrar till barns sociala kompetenser är något av det viktigaste för barns lärande. Lågt rankade situationer var kreativa aktiviteter, samlingar och aktiviteter med skrivande och läsning. I sitt resultat skriver Broström m. fl. (2014, s. 600–601) att det finns slående likheter mellan de svenska och danska förskollärarna. Detta tyder på likheter i ländernas förskolepedagogik och praktik. Forskarna lyfter även de skillnader som upptäckts mellan respondentgrupperna. De svenska förskollärarna värderar den vuxnas roll i barns lärande och anses ha en viktig roll för lärandet. De danska förskollärarna lyfter i stället ett fokus på relationer mellan barn. Respondentgrupperna är dock enade om att deltagande och lärande är sammankopplat och att fri lek är en potentiell lärandesituation.

I kontrast till förskollärarperspektivet lyfts ett föräldraperspektiv på lärande av Bay-Dönertaş (2023). Bay-Dönertaş (2023, s. 1484) har undersökt och analyserat förväntningar bland föräldrar vars barn (4–6 år gamla) deltar i förskoleutbildning i Turkiet. Detta genom en kvalitativ undersökning i form av semistrukturerade intervjuer. Intervjuerna transkriberades sedan och delades in i två grupper, mammor och pappor. Dessa grupper analyserades för att undersöka likheter och skillnader mellan grupperna. Resultatet i studien visar att föräldrar förväntar sig att utbildningen ska stödja barnens utveckling, förbereda dem inför lågstadiet samt att utbildningen bedrivs i en trygg och hälsosam miljö (Bay-Dönertaş, 2023, s. 1497). Forskaren beskriver vidare att föräldrarna har förväntningar på ett brett utbud av olika aktiviteter inom utbildningen. Detta skulle kunna tolkas som en skillnad mot Broström m. fl. (2014) där förskollärare anser att aktiviteter inte är det viktigaste för barns lärande. Bay-Dönertaş (2023, s. 1499) presenterar rekommendationer utifrån resultatet. Exempelvis att planeringen bör ta stöd i föräldrars förväntningar, att de görs delaktiga i aktiviteter samt att de ges kontinuerlig information om utbildningen.

I likhet med Bay-Dönertaş studie undersöker även Şahin m. fl. ett föräldraperspektiv (2013, s. 288–289). I denna studie undersöks hur föräldrar ser på förskoleutbildning. De lyfter ett föräldraperspektiv utifrån ett turkiskt perspektiv där samhälle, föräldrar, lärare och barn alla beskrivs som komponenter i utbildningssystemet. För att undersöka vilken uppfattning föräldrar har på detta användes semistrukturerade intervjuer, där frågorna utvecklats med stöd av två experter inom barnutveckling och

kvalitativ forskning. Totalt intervjuades 35 föräldrar, där 30 var mödrar och 5 var fäder. Likt föräldrarna i Bay-Dönertaş (2023) studie är även föräldrarna i studien av Şahin m. fl. (2013) överens om att förskolan är en viktig del i barns tidiga utbildning, för att barnen ska förberedas inför skolan. Şahin m. fl. (2013, s. 290–291) lyfter även i resultatet att majoriteten av föräldrarna ser förskolan som ett sätt att få vänner. Men även en plats att utveckla ett självförtroende, lära sig att dela med sig och på så vis är en central del i barns sociala utveckling. Detta är jämförbart med det resultat Broström m. fl. (2014) lade fram, där förskollärarna lyfte att situationer som bidrar till barns sociala kompetenser är en central del i lärandet.

Ett ytterligare föräldraperspektiv, men även förskolledares syn lyfts i en kvantitativ studie av Danielsen Wolf (2018). Danielsen Wolf (2018, s. 336) syfte var att utforska vad föräldrar och förskolledare anser kännetecknar en bra förskola och vad som gör förskolan kvalitativ. Forskaren undersöker också vilken påverkan dessa åsikter kan få på samarbetet mellan föräldrar och personal. Föräldrars och förskolledares synvinklar jämfördes, analyserades och diskuterades i resultatet (Danielsen Wolf, 2018, s. 341–343). Studien visar att föräldrar och förskolledare delar uppfattningen att barn ska få uttrycka sina tankar i förskolan samt att pedagoger ska uppmuntra deras intressen och nyfikenhet. Däremot framkommer det att de har olika synsätt på barns lärande. I stor utsträckning anser föräldrarna att arbete med siffror och bokstäver kan känneteckna en bra förskola, medan förskolledarna inte delar den uppfattningen. I likhet med förskolledarnas syn på lärande, anser inte heller förskollärarna i studien av Broström m. fl. (2014) att aktiviteter som innefattar läsande och skrivande är centrala i barns lärande. Däremot påpekar Danielsen Wolf (2018, s. 342–343) att föräldrarna och förskolorna i studien kan ha skilda uppfattningar om lärande, då en definition inte efterfrågades eller fanns beskriven i enkäterna. Vidare betonar Danielsen Wolf (2018, s. 347–348) vikten att som yrkesverksam ha förståelse för föräldrars skilda bakgrunder och erfarenheter av förskolan, då detta kan påverka deras syn på förskolan.

2.3 Mötet mellan hem och förskola

Lindqvist (2019, s. 35) lyfter att det finns olika prioriteringar i mötet mellan förskollärare och vårdnadshavare. Vårdnadshavare tenderar att rikta fokus mot deras barns individuella prestationer. Pedagoger vill däremot lyfta hur de arbetar för att främja barngruppens utveckling och lärande samt förklara hur de uppfyller pedagogiska mål. För att undersöka hur förskollärare och vårdnadshavare förhåller sig till dessa skilda diskurser samlades empiriska data in genom observationer och intervjuer. I resultatet presenterar Lindqvist (2019, s. 40–41) både vårdnadshavares och förskollärares perspektiv som framkommit under de observerade utvecklingssamtalen. Vårdnadshavare uttrycker en nyfikenhet kring sitt eget barns omsorg, trivsel och utveckling. De lyfter även frågor som gäller vardagen i form av försvunna klädesplagg eller vad barnet tyckte om maten. Förskollärarna fokuserar i stället på att beskriva hur de arbetar med att främja lärande i barngruppen, snarare än att enbart diskutera det enskilda barnet. De vill även lyfta det kollektiva lärandet som sker inne på avdelningen och uttrycker en önskan att samarbeta med

vårdnadshavarna. Lindqvist (2019, s. 42) drar slutsatsen att det finns många olika uppfattningar och logiker om vad som ska lyftas på utvecklingssamtal. Detta trots att styrdokumentet framhåller att det är verksamheten som ska utvärderas snarare än det enskilda barnet. Lindqvist beskriver även detta som en utmaning för förskollärarna. Då de upplever att det skiljer sig från hur det ser ut i praktiken, där vårdnadshavare främst intresserar sig för sitt eget barn.

I följande studie presenteras ett liknande resultat, däremot bara ur ett förskollärarperspektiv. Hedlin (2017, s. 1776) undersöker hur förskollärare ser på deras interaktion med hemmet och hur de kan bemöta föräldrars önskemål om sina egna barn. För att undersöka detta intervjuades 30 legitimerade förskollärare med hjälp av semistrukturerade intervjuer. Hedlin (2017, s. 1781) lyfter likt Lindqvist (2019) att de önskemål som föräldrarna kommer med är just individriktade gällande deras egna barn. Vårdnadshavarna beskrivs önska att få veta vilka aktiviteter som barnet deltagit i och om vardagshändelser som vad den har ätit och hur den har sovit. Vidare beskriver Hedlin att förskollärarna uppfyller vårdnadshavarnas önsknings, och delger dem informationen. Däremot lyfter Hedlin (2017, s. 1782) att föräldrars önskemål ibland sträcker sig förbi deras egna barn och kan hamna på hur förskollärarna bedriver verksamheten. Exempelvis genom att ifrågasätta om de verkligen ska vara utomhus i stället för inomhus när det är sämre väderförhållanden. Hedlin (2017, s. 1783) lyfter även att föräldrars deltagande oftast är oproblemiskt, men att det finns tillfällen där förskollärarna inte kan uppfylla föräldrarnas önskan. Detta ifall önskemålet omfattar övriga barn eller kan komma att vara svår genomfört i praktiken.

Till skillnad från Hedlin (2017) och Lindqvist (2019) lyfter Öhman m. fl. (2024) vårdnadshavares positiva uppfattningar av delaktighet. Öhman m. fl. (2024, s. 17) beskriver att flera vårdnadshavare uppfattar sig delaktiga i förskolans undervisning genom att de kommunicerar med dokumentation. Det återges också att en vårdnadshavare ser undervisningen som något som sker i skolan, medan det inte tänks på i förskolan. Öhman m. fl. (2024, s. 21) beskriver också att mötet i form av dokumentation, blir ett sätt för de att vara delaktiga i undervisningen gentemot förskolläraren men även mot sitt barn. Det lyfts även att vårdnadshavare har olika förutsättningar för att ta del av dokumentationen. Vilket innebär att bryggan mellan vårdnadshavare och förskollärare kan vara stärkande för delaktigheten men även bidra till hinder i den.

Ytterligare ett vårdnadshavarperspektiv lyfts av Yngvesson och Garvis (2026, s. 8–10) som genom intervjuer tog reda på vad föräldrar tyckte var viktiga kompetenser, kvalifikationer och färdigheter hos förskollärare. Resultatet visade att förskolläraryrket delvis positioneras bort från professionalism och i stället anses mer som vårdare inom omsorg. Det framgick även att majoriteten föräldrar inte ansåg läroplanen som något viktigt, men att den kunde tolkas som ett sätt att rättfärdiga arbetet som sker på förskolan. Yngvesson och Garvis (2026, s. 10) poängterar att föräldrarna i helhet verkar sakna en förståelse för läroplanen, vilket i sin tur skapar

en stark klyfta mellan förskola och föräldrarna. Detta skulle dock kunna uppfattas som en skillnad mot det resultat Öhman m. fl. (2024) presenterar, där vårdnadshavarna ser sig själva som delaktiga i förskolans undervisning. Vilket skulle kunna bero på att vårdnadshavarna i studien av Öhman m. fl. (2024) lyfter sina självupplevda erfarenheter av delaktighet. I stället för att ställa det i kontext till det som beskrivs i läroplanen. I sin tur väcker detta frågan om hur samarbetet ska utformas mellan dessa, för att kunna göra det som är bäst för barnets lärande och utveckling.

Utmaningar som vårdnadshavare har uppmärksammat lyfts när Vuorinen (2018, s. 201) presenterar en studie som fokuserar på föräldrars perspektiv på samarbete mellan hem och förskola. Studiens syfte är att undersöka hur föräldrar upplever och ser på samarbetet med pedagoger i sina barns förskola. För att kunna besvara detta används två forskningsfrågor, där den ena behandlar själva samarbetsprocessen och den andra hanterandet av föräldraansvaret (Vuorinen, 2018, s. 203). Studien bygger på en kvalitativ metod, totalt 9 kvinnor och 1 man med minst ett barn i förskola intervjuades. Dessa intervjuer transkriberades ordagrant och analyserades och jämfördes med varandra (Vuorinen, 2018, s. 204). I sitt resultat presenterar Vuorinen (2018, s. 204–206) att föräldrarna strävar efter att utöva ett slags föräldraskap på distans, där de känner ett ansvar över att barnet får omsorg även när de inte är närvarande. I diskussionen framhåller Vuorinen (2018, s. 208) att omsorgen och tillsynen som efterfrågas av föräldrar inte alltid blir dokumenterad eller kommunicerad av pedagogerna, om inte föräldern själv ber om det. Detta kan förstås som en likhet med de hörda förskollärarna i både Lindqvist (2019) och Hedlins (2017) studier, där förskollärarna lyfter att vårdnadshavare endast är intresserade av frågor om sitt eget barn. Som en följd av detta beskriver Vuorinen (2018, s. 208) att föräldrarna fokuserar mer på barnets omsorg och trygghet, medan lärandet får en tydlig sekundär roll.

2.4 Villkor i förskolan

Åström (2023, s. 5–7) har i sin avhandling undersökt hur vardagslivet på förskolor ser ut och varierar. Undersökningen är ur ett nationellt svenskt perspektiv men även ett internationellt perspektiv, med resultat från USA och Portugal. För att undersöka detta har barn och pedagogers tid på förskolan studerats genom observationer. Avhandlingen delas upp i tre skilda artiklar med olika huvudfokus. Den första artikeln syftar till strukturella drag ur ett internationellt perspektiv. Den andra artikeln fokuserar på mikrosystem i svenska förskolor och förskolans vardag i Sverige. Den tredje artikeln riktar särskild uppmärksamhet på barns delaktighet i vardagliga aktiviteter, i form av deras närvaro och engagemang. Utifrån den andra artikel skriver Åström (2023, s. 54) i resultatet att det i svenska förskolor förekommer mycket fri lek, både inomhus och utomhus. Vilket indikerar på att barnen får förtroende och möjlighet att vara deltagande i val av aktiviteter. Åström lyfter även att både utmaningar och möjligheter speglas i resultatet, där både barns handlingsutrymme, lek och lärarledd undervisning ska finnas. I resultatet av den tredje artikeln lyfter Åström (2023, s. 55–56) att majoriteten av barn är delaktiga i

hög grad. Medan de barn som inte är delaktiga i lek antingen drar sig undan eller fäster sig till förskollärarna. Det blir därför viktigt att förskollärarna identifierar dessa barn, befinner sig nära dem och ger dem ett aktivt stöd för att närma sig andra barn i lek.

En annan del av förskolans vardag är skillnader i gruppstorlek, något som Williams m. fl. (2019, s. 697) undersöker i sin studie. Undersökningen syftar till att se vilken påverkan gruppstorlek har på barns välbefinnande, lärande och utveckling i förskolan. Syftet är även att ställa detta i relation till den då reviderade läroplanen, från 2010. För att undersöka detta intervjuades förskollärare, samt ett större antal som besvarade enkäter. Williams m. fl. (2019, s. 703–704) lyfter att en sak som finns gemensamt hos förskollärarna är att en stor majoritet vill ge barnen bättre möjligheter. För att kunna erbjuda detta beskrivs att de vill ha ett eller två barn färre i barngrupp, oberoende av hur stor barngruppen är. Genom att göra barngruppen mindre är tanken att de ska hinna se, höra, kommunicera med och tolka barnen mer än de har möjlighet till i större barngrupp. De beskriver att det försvåras att hinna se varje barns behov om det är stora barngrupper. Detta likt Åström (2023) som betonar vikten av att förskollärare kan identifiera de barn som behöver stöd för att ta sig in i leken. Vidare lyfter forskarna att vissa förskollärare uttrycker att det inte går att definiera vad som är en stor eller liten barngrupp. Forskarna menar att denna grupp förskollärare verkar ha ett större fokus på gruppen än de har på det enskilda barnet. Resultatet visade också att barn får olika förutsättningar att lära och utvecklas beroende på storleken på barngruppen, då organiseringen av aktiviteter i mindre barngrupper görs annorlunda. Williams m. fl. (2019, s. 705) lyfter också att förskollärarna vill integrera läroplansarbetet med barnens intressen och göra barnen delaktiga i innehållet. Men att en större barngrupp leder till minskat deltagande och inflytande, vilket gör att förskollärarna tenderar att gå ifrån arbete med läroplansinnehåll.

2.5 Sammanfattning av tidigare forskning

Forskningen visar att det finns både likheter och skillnader i hur lärande uppfattas av vårdnadshavare och verksamma i förskolan. I flera studier presenteras förskollärares uppfattning om vårdnadshavares förståelse av lärande. I vissa fall överensstämmer dessa uppfattningar, medan det i andra fall framkommer att vårdnadshavarna har en annan syn än den förskollärarna uppfattar. I forskningen framkommer även att det finns praktiska utmaningar som förskollärare ställs inför i bemötandet av vårdnadshavares önsknings. Vårt bidrag till fältet är därför att redogöra för både vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar om barns lärande. Samt undersöka hur dessa uppfattningar visas i samarbetet mellan hem och förskola, och redogöra för de utmaningar detta kan innebära för förskollärarna.

3. Teoretisk utgångspunkt

I detta kapitel kommer vi att redogöra för studiens teoretiska utgångspunkt. Den teoretiska utgångspunkten studien utgått från är Urie Bronfenbrenners ekologiska systemteori (1979). Först presenteras innehållet i teorin följt av en motivering av dess

relevans för studien. Därefter presenteras de systemen som kommer att användas som analysverktyg.

3.1 Ekologisk systemteori

Studien tar sin teoretiska utgångspunkt i Bronfenbrenners ekologiska systemteori (Bronfenbrenner, 1979, s. 3) som utgår från att individens utveckling påverkas av flera samverkande system. Dessa system, som även kallas nivåer, benämns i inbördes ordning mikro-, meso-, exo-, makro- och kronosystemet. Bronfenbrenner (1979, s. 3) liknar ordningen på dessa system som ryska dockor. Där individen är den minsta dockan i mitten. Runt barnet finns flera lager av dockor, där varje lager representerar ett system. Mikrosystemet är lagret närmast individen och kronosystemet är det yttersta lagret på ryska dockan. I vår studie är det främst mikro-, meso- och exosystemet som vi ser är relevanta och därför kommer ligga till grund för analysen. En närmare beskrivning av dessa system samt hur de kommer att användas i studien presenteras senare i kapitlet.

Bronfenbrenner (1979, s. 22–23) beskriver individens utveckling som en process där individ och omgivning påverkar varandra i ett ömsesidigt samspel. Utvecklingen sker i olika sammanhang, där relationer, miljöer men även samhällsliga faktorer får en påverkan på individens utveckling. Teorin betonar vikten av att se och förstå individens utveckling från ett större perspektiv. Där individen, närliggande miljöer och större kontexter samverkar.

I förhållande till studiens syfte, som är att undersöka vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar om barns lärande samt hur dessa uppfattningar visas i deras samarbete, blir teorin därför särskilt relevant. Teorin erbjuder ett helhetsperspektiv som möjliggör en analys av hur vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar om barns lärande formas, uttrycks och förhandlas i relation till varandra i barnets närmiljöer. I denna studie används teorin främst för att synliggöra hur vuxna aktörer i barnets närmiljö samspelar. Genom att analysera uppfattningarna i barnets två närmiljöer, hem och förskola, kan vi med hjälp av teorin synliggöra hur skilda uppfattningar påverkar samarbetet mellan parterna. En beskrivning av de system som är relevanta för studien samt hur systemen används i vår analys kommer att beskrivas nedan.

3.1.1 Mikrosystemet

Mikrosystemet, som är den innersta nivån i Bronfenbrenners ekologiska systemteori, utgörs av de närmiljöer där barnet deltar i vardagen och har direkt kontakt med andra, såsom hemmet och förskolan (Bronfenbrenner, 1979, s. 22). I denna studie kan mikrosystemet förstås som de vardagliga sammanhang där vårdnadshavare och förskollärare verkar och där deras uppfattningar om barns lärande uttrycks och formas. I vår studie blir mikrosystemet relevant då det möjliggör en analys av hur uppfattningar om barns lärande uttrycks och behandlas i hemmet och förskolan.

3.1.2 Mesosystemet

Mesosystemet, som utgör den andra nivån inom Bronfenbrenners ekologiska

systemteori syftar på relationerna mellan olika mikrosystem. Det vill säga hur barnets närmiljöer samverkar med varandra, exempelvis samarbetet mellan hemmet och förskolan (Bronfenbrenner, 1979, s. 25). I vår studie blir detta system centralt, då vi riktar fokus mot att undersöka hur dessa två miljöer möts och påverkar varandra.

I analysen är mesosystemet det mest framträdande systemet. Det används som ett verktyg för att synliggöra hur relationen mellan hem och förskola påverkas av olika uppfattningar. Fokus ligger på hur vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar samspelar och påverkar samarbetet. I denna studie möjliggör detta perspektiv en analys av hur vårdnadshavares och förskollärares skilda åsikter hanteras och tolkas av parterna.

3.1.3 Exosystemet

Exosystemet, den tredje nivån, omfattar de miljöer som individen själv inte deltar i, men som ändå påverkar individens utveckling (Bronfenbrenner, 1979, s. 25). I vår studie blir exosystemet relevant genom att förskollärare verkar inom ramar som de själva inte fullt ut styr över, så som läroplanen. Genom att det påverkar deras handlingsutrymme och bemötande till vårdnadshavare kan det i sin tur påverka hur förskollärare bemöter vårdnadshavares förväntningar och uppfattningar om barns lärande.

Detta utgör ytterligare ett analytiskt verktyg som används för att förstå hur dessa yttre ramar påverkar förskollärares handlingsutrymme. Samt deras möjligheter att bemöta vårdnadshavares uppfattningar på barns lärande utifrån handlingsutrymmet. Genom detta synliggör vi hur faktorer utanför barnets direkta närmiljö indirekt kan få betydelse för förskollärares uppfattningar och handlingsutrymme.

4. Metod

I detta kapitel inleder vi med en redogörelse för den metod vi har valt att använda i vår studie. Därefter presenteras urvalet av deltagare. I nästa avsnitt beskrivs databearbetning och analysmetod, där vi redogör för hur vi har analyserat den data vi samlat in. Sedan redogör vi för forskningsetiska överväganden, där vi presenterar de forskningsetiska principer som vi har beaktat. Avslutningsvis presenteras etiska dilemman, där vi beskriver potentiella problem som kan uppstå och hur de kan hanteras.

4.1 Val av metod

Syftet med denna studie var att undersöka vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar om barns lärande, med fokus på hur dessa uppfattningar visas i samarbetet mellan hem och förskola.

Eftersom studiens syfte var att undersöka vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar om barns lärande har vi använt oss en kvalitativ metod med semistrukturerade intervjuer. En kvalitativ metod syftar till att skapa en djupare förståelse för det studerade forskningsområdet (Denscombe, 2018, s. 23–24). Denna metod gjorde det möjligt för oss att ta del av deltagarnas egna erfarenheter,

uppfattningar och åsikter. Vilket bidrog till att vi fick en mer fördjupad förståelse för ämnet (Denscombe, 2018 s. 268).

Upplägget för intervjuerna utgick från förberedda frågor (se bilaga 3) kopplade till syftet, samtidigt som vi kunde vara flexibla med frågor under intervjuens gång (Denscombe, 2018, s. 269). Denna flexibilitet gjorde det möjligt att ställa följdfrågor, förtydliga otydligheter och fånga nyanser i informanternas svar som annars riskerar att gå förlorade. Metoden har därför bidragit till en mer fördjupad och nyanserad förståelse av informanternas uppfattningar och hur dessa relaterar till samarbetet mellan hem och förskola.

4.2 Urval

Vi valde att intervjua totalt sex personer, varav tre är legitimerade förskollärare och tre är vårdnadshavare med barn i förskolan. Intervjuerna genomfördes på två olika förskolor i mellersta Sverige. Urvalet gjordes strategiskt i relation till studiens syfte. Det vill säga att undersöka vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar om barns lärande, samt hur dessa visas i samarbetet mellan hem och förskola.

Valet att intervjua legitimerade förskollärare grundar sig i att det är de som har det pedagogiska ansvaret, vilket bedömdes ge ett mer relevant underlag för studien. I urvalet av förskollärare ville vi fånga en variation av ålderssammansättningar i barngrupper. Syftet med detta var att få möjlighet till en bredare förståelse av hur lärande tolkas och praktiseras i olika delar av verksamheten. Detta är även relevant i relation till studiens frågeställningar, om vad lärande innebär, hur samarbetet mellan hem och förskola påverkas och hur skillnader hanteras i praktiken. Denscombe (2018, s. 67–68) beskriver detta som ett subjektivt urval, där respondenter handplockas då de är mest lämpade för undersökningen samt med ett specifikt syfte i åtanke.

När det kommer till urvalet av vårdnadshavare valde vi att intervjua personer som har haft barn i förskola under minst 4 år. Syftet med detta var att säkerställa att alla deltagare har haft möjlighet att över tid bilda sig en uppfattning om förskolans verksamhet och barns lärande. Även detta med fokus i att de utifrån sina erfarenheter är lämpade för undersökningen (Denscombe, 2018, s. 67). I relation till studiens syfte blir detta särskilt relevant i fokuset på hur vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar om barns lärande ser ut. Genom detta urval skapades förutsättningar att få reflekterande och erfarenhetsbaserade svar.

4.3 Databearbetning

Efter att vi genomfört intervjuerna transkriberades dessa ordagrant. För att underlätta arbetet valde vi att dela upp intervjuerna mellan oss och transkribera dem var för sig. Genom att vi transkriberade på var sitt håll kunde arbetet genomföras mer effektivt och vi kunde samtidigt analysera materialet i ett tidigt skede. Under transkriberingen skrev vi ner intervjuerna i textform ordagrant för att säkerställa att deltagarnas svar återgavs korrekt.

När alla intervjuer hade transkriberats gick vi igenom materialet tillsammans. Innan vi började analysera ville vi säkerställa att ingen viktig information hade missats eller tolkats fel under den enskilda transkriberingen. Genom att gemensamt läsa igenom intervjuerna kunde vi diskutera innehållet och få en gemensam förståelse för vad som framkommit i intervjuerna.

Under både den enskilda transkriberingen och läsningen av det transkriberade materialet antecknade vi de delar av materialet som vi uppfattade som särskilt betydelsefullt. Dessa delar valde vi att markera för att eventuellt kunna använda i analysen.

4.4 Analysmetod

Vi har i denna studie tagit inspiration av en tematisk analys såväl som en komparativ analys. Genom att vi delade upp respondenterna i två fack, forskollärare och vårdnadshavare, möjliggjorde vi för att ta inspiration i att analysera på ett jämförande vis (Denk, 2012, s. 21). Vi har därefter tagit stöd i det som Alvinus m. fl. (2023, s. 13) beskriver som en empiristyrd tematisk analys. Detta innebär att vi i analysen av materialet sökte efter mönster i respondenternas svar. Dessa mönster blev sedan till teman, med definierade namn.

De identifierade temana kom sedan att tolkas i relation till Bronfenbrenners ekologiska systemteori (1979), där vi behandlade respondenternas svar utefter tre av systemen som finns i teorin. De tre system som använts i analysen är mikro-, meso- och exosystemet.

4.5 Forskningsetiska överväganden

I denna studie är det viktigt att vi förhåller oss till de fyra forskningsetiska principerna då vår studie bygger på intervjuer. I intervjuerna delades personliga erfarenheter och tolkningar, vilket gjorde det ännu viktigare för oss att förhålla oss till de forskningsetiska principerna. I vår forskning förhöll vi oss till Vetenskapsrådets fyra forskningsetiska krav: informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Eldén, 2020, s. 30).

Informationskravet handlar om att den som deltar i en studie ska informeras om syftet med forskningen och vad det innebär att delta. Hur vi förhöll oss till informationskravet var att vi lämnade ut ett samtyckesbrev (se bilaga 1; bilaga 2) till alla informanter innan intervjuerna genomfördes. I samtyckesbrevet redogjordes studiens syfte och innehåll. Vi redogjorde också för hur materialet skulle komma att behandlas (Eldén, 2020, s. 30). Det var extra viktigt för oss att de som deltagit hade en förförståelse för studiens syfte och innebörd innan vi startade intervjun. Det andra kravet vi förhöll oss till var samtyckeskravet. Detta innebär att alla deltagare har rätt att bestämma över sin egen medverkan samt sätta sina villkor (Eldén, 2020, s. 30).

Hur vi förhöll oss till samtyckeskravet var att vi lät varje deltagare ge sitt godkännande innan start. Det var viktigt för oss att de som deltagit upplevde att det var frivilligt och väl informerat samt att de fått information om att de fick avbryta sitt

deltagande när som helst utan några konsekvenser (Eldén, 2020, s. 30). Vi använde oss av ett samtyckesbrev, där deltagaren fick ta del av informationen och sedan skriva under (Eldén, 2020, s. 85). Även om informanterna gett sitt samtycke och skrivit på vårt samtyckesbrev bad vi deltagarna inför varje intervju att bekräfta sitt samtycke en gång till. Detta var för att säkerställa att de fortfarande ville delta och inte hade ändrat sig. Eftersom studien rör barn, även om vi inte intervjuade barnen direkt, var det särskilt viktigt att vårdnadshavare och förskollärare kände sig trygga med att delta. Det tredje kravet vi förhöll oss till var konfidentialitetskravet.

Konfidentialitetskravet innebär att de uppgifter som finns med kommer att skyddas (Eldén, 2020, s. 30). I vår studie användes inte namn på personerna som deltagit eller förskolorna vi varit på. Allt material som samlades in anonymiserades och det gick inte att koppla informationen till enskilda personer (Eldén, 2020, s.30). De ljudinspelningar samlats in och den transkribering som dokumenterats kommer att raderas när vår studie blivit godkänd. Det sista kravet vi förhåller oss till är nyttjandekravet.

Nyttjandekravet innebär att det insamlade materialet endast får användas för det forskningsändamål som deltagarna har informerats om (Eldén, 2020, s. 31). I vår studie användes intervjuerna enbart inom ramen för denna forskning och delades inte med andra eller användes för andra syften. När studien är avslutad och när uppsatsen blivit godkänd kommer allt material att hanteras enligt gällande riktlinjer. Vilket innebär att ljudinspelningar och all annan insamlad information kommer att raderas.

Ett etiskt dilemma som kan uppstå är att deltagarna kan dela med sig av känsliga eller personliga uppgifter. Därför är det särskilt viktigt att vi hanterar materialet varsamt och ser till att inga uppgifter som kan skada någon sprids. Ett annat möjligt dilemma är att deltagarna kan känna sig pressade att medverka, exempelvis om den genomförs på deras arbetsplats eller förskola. För att motverka detta kommer vi tydligt att informera om att deltagandet är helt frivilligt och att det inte får några negativa konsekvenser att avstå från att delta.

5. Resultat och analys

I följande kapitel kommer vi att redogöra för studiens resultat med tillhörande analys utifrån två huvudteman med tillhörande underteman. Första huvud temat är: *syn på lärande i förskolan* med tillhörande underteman: *socialt lärande, utforskande och lekfullt lärande* och *akademiskt lärande*. Andra huvud temat som presenteras är: *samarbete mellan hem och förskola* med tillhörande underteman: *trygga relationer* och *att dela information om barns lärande*.

I första delen kommer vi att lyfta respondentgruppernas syn på lärande samt hur dessa hanteras i praktiken, med tillhörande analys. I andra delen lyfter vi hur de olika uppfattningarna mellan respondentgrupperna kan påverka samarbetet, följt av en tillhörande analys.

5.1 Syn på lärande i förskolan

I detta tema kommer vi lyfta vårdnadshavarnas och förskollärarnas definition och syn på lärande. Detta övergripande tema består av tre underteman som identifierats utifrån respondenternas svar: *socialt lärande*, *utforskande och lekfullt lärande* och *akademiskt lärande*. Med hjälp av dessa tre underteman synliggörs respondenternas förståelse för lärande men även hur förskollärarna hanterar dessa skillnader i praktiken.

5.1.1 Socialt lärande

I resultatet visas att både vårdnadshavare och förskollärare lyfter barns sociala samspel när de blev tillfrågade om vad de tänker på när de hör ordet "lärande" i förskolekontext. Vårdnadshavarna lyfter att ett viktigt lärande i förskolan är att barnen får lära sig att skapa goda relationer och bli goda kamrater.

Vårdnadshavare 3 lyfter ett socialt samspel med fokus på att det handlar om att bli en bra kompis, att vara snäll och respektera allas olikheter och lika värde. Likt detta förklarar vårdnadshavare 1 att hen bara har ett barn och därför värdesätter att sitt barn genom förskolan får sociala kompetenser och säger följande:

Hur leker man med kompisar? Hur väntar man på sin tur? Hur gör man när det är andra barn man behöver ta hänsyn till? (Vårdnadshavare 1)

Vårdnadshavare 1 och 2 gav båda exempel på att det är viktigt att barnen ska få möjlighet till ett socialt samspel som inte går att erbjuda i hemmet. Vårdnadshavare 2 lyfter ett perspektiv:

Men samspel mellan andra barn tycker jag är det som man inte har riktigt samma tillgång till hemma. Visst, dom har syskon, men det är liksom större grupper i förskolan. (Vårdnadshavare 2)

Resultatet visar även att förskollärarna lyfter ett socialt lärande som en viktig del av barnens tid på förskolan. Samtliga förskollärare lyfter att gruppen är viktig för barns lärande, eftersom de lär av varandra. Förskollärare 1 ger exempel från en yngrebarnsavdelning och lyfter vikten av att barn får stödja varandra:

Alltså lärande sker i grupp, man kan ju se hur barn lär av varandra. Hur barn löser vissa uppgifter tillsammans med andra. (Förskollärare 1)

Även förskollärare 2 lyfter att yngre barn lär och utvecklas med hjälp av varandra. Hen lyfter att det går att uppmärksamma en synlig utveckling hos den enskilda individen även när de jobbar i grupp. Vidare betonar hen även att lärande och utveckling hänger ihop och att barn lär sig i allt de gör, vilket innebär att lärandet ofta sker spontant:

Sen är ju också läroplanen något man alltid bär med sig, även om spontana saker sker, så finns den i bakhuvudet. (Förskollärare 2)

Förskollärare 3, som arbetar med äldre barn, poängterar att barnen lär av att hjälpa varandra och säger att barnen lär sig tillsammans med dem. Hen säger också:

Att börja med samhällets värdegrund är jätteviktigt. Att dom känner sina rättigheter och skyldigheter, [...] vi lyssnar på barnen, vi respekterar barnen. Men dom ska också få lära sig att respektera varandra, hjälpa varandra och såna saker. (Förskollärare 3)

Förskolläraren poängterar även att barnets utveckling inte bara är förskolans förtjänst, utan både förskolan och vårdnadshavare har ett uppdrag:

Vi i arbetslaget måste vara överens, vi diskuterar alltid innan vi pratar med föräldrar. Vi är inte mammor, vi är inte pappor, vi ska inte fostra barn [...] vi har ett uppdrag och dom har ett uppdrag. Vi jobbar hårt med att utveckla barns lekstrategier och utveckling, men dom har uppdraget att uppfostra sina barn. (Förskollärare 3)

Sammantaget lyfter alla tre förskollärare att barn lär sig av varandra och att lärande sker i grupp. Detta stämmer överens med vårdnadshavarnas vision om att barn ska få möjlighet till ett socialt samspel som inte går att erbjuda i hemmet. Däremot lyfts ett perspektiv om hur ansvaret för barnets utveckling är fördelat.

5.1.2 Utforskande och lekfullt lärande

Vi ser även i vårt resultat att båda respondentgrupper lyfter lek och utforskande på olika sätt i frågan om barns lärande. En del av vårdnadshavarna lyfte att utforskande är en viktig del för barns lärande. En vårdnadshavare lyfter att barnen ska få utforska och upptäcka saker och ting med olika sinnen. Vidare säger hen att utforskande kan innebära:

Sånt som man kanske inte gör hemma, amen leka och typ låta dom få vara kreativa och ha lärmiljöer som passar till såna saker tycker jag är viktigt. Det är ju ändå väldigt viktigt det här med leken och att lek är lärande också, så det tycker jag ju är jätteviktigt men också typ motoriken tycker jag också är viktigt. Dom är ofta ute i skogen och får liksom klättra på stenar och stockar och bygga kojor. (Vårdnadshavare 1)

Även en annan vårdnadshavare lyfter hur barnen lär sig genom utforskande i skogen:

Dom brukar ha lite utflykter till skogen [...] lyssna på miljön, leta blommor och lära sig vad dom heter [...] känna, klämma, se, höra, klättra över stenar, stubbar, allt sånt. Ja det blir mycket från en utflykt bara. (Vårdnadshavare 2)

I resultatet framkommer det att förskollärare 3 fokuserar på att barnen ska få möjlighet till lekfull undervisning. Medan förskollärare 2 lyfter att utforskande är det största lärandet bland de yngre åldrarna. Förskollärare 2 säger att barnen lär sig hela tiden, genom att utforska allt som sker i verksamheten:

Till exempel att äta med kniv och gaffel, eller ja sked [...] eller att bara måla med en pensel och inte äta upp färgen. (Förskollärare 2)

Förskollärare 3 lyfter att allt lärande sker genom lek, lekfull och omsorgsfull undervisning. När de i arbetslaget planerar undervisning väljer de lekfulla aktiviteter utifrån barnens intresse och med läroplanen och dess mål som stöd. Men hen lyfter också spontant lärande genom lek. Exempelvis att barn kan använda lek genom gestaltningar, experiment i naturen, sortera maten samt:

Fast dom räknar genom lek, ni får plocka pinnar och stenar, ni får plocka två långa pinnar eller två stora stenar och två små stenar [...] så kan vi jämföra dom. Det är lärande, det är matematik, det är inte bara att räkna. (Förskollärare 3)

En av förskollärarna lyfter att det är vanligt att vårdnadshavare har förväntningar och krav som är svåra att uppnå, till exempel att deras barn inte ska vara utomhus längre stunder:

Dom kan förvänta sig många saker [...], att dom inte ska leka ute när dom varit sjuka. Men vi följer barnens behov och läroplanen och då förklarar vi det för dom vårdnadshavarna som känner så. (Förskollärare 1)

Likt detta har en annan förskollärare lyft att vårdnadshavare ibland är oroliga för att barnet är utforskande i miljön, speciellt om barnet tidigare ramlat eller slagit sig på förskolan:

Men, det svåraste är ju att räcka till ibland. Men det känns ibland som att dom (vårdnadshavarna) tror att vi bara har ett barn och att man ska kunna följa med blicken hela tiden. Men det är väl självklart, det är ju deras allt som dom lämnar hos oss. Vi försöker lösa det genom bättre kommunikation, att komma fram till något tillsammans. (Förskollärare 2)

Sammantaget visar resultatet att respondenterna som lyfter lek och utforskande ser detta som något positivt för barns lärande. Däremot kan det förstås olika och ses ur olika perspektiv, till exempel att utforskande kan innebära att vara i en skogsmiljö eller att försöka äta med bestick. Det kan också uppstå situationer där förskollärare upplever att vårdnadshavare har förväntningar som inte går att uppnå, något som kräver en fungerande kommunikation.

5.1.3 Akademiskt lärande

Vi kunde även synliggöra att respondentgrupperna på olika sätt diskuterar ett akademiskt lärande i förskolan. Förskolans lärande kan både förstås som en grund för skolan samtidigt som det kan betonas ur ett perspektiv för att särskilja förskolan mot skolans lärande.

Majoriteten av vårdnadshavarna lyfter att lärandet i förskolan ska ligga till grund för skolan. Vårdnadshavare 3 säger att det är viktigt att barnen får till sig kunskap och att de förbereds inför skolan i form av att börja lära sig läsa och skriva. Även

vårdnadshavare 2 lyfter att lärandet i förskolan är en grund till skolan men poängterar:

Det är inte att sitta i skolbänken, utan det handlar mer om vardagssaker. Räkna, dela, kunna färger. Jag ser det som en grund till själva skolbänklärandet. (Vårdnadshavare 2)

Vårdnadshavare 1 poängterar däremot att lärande i förskolan inte innebär att barnen ska behöva lära sig skriva eller läsa. Men ger ett exempel på ett lärande från förskolan som hen ser kan underlätta inför skolan:

Hon blev väldigt duktig på penngreppet, vilket jag som lärare är väldigt noga med så [...] men det har kommit naturligt och byggts på för att det har varit ett intresse hos henne. (Vårdnadshavare 1)

Alla tre förskollärare lyfter på något vis att lärande i förskolan och skolan skiljer sig åt. Förskollärare 1 och 2 lyfter båda att det specifikt är lärande och utveckling som sker i förskolan. Förskollärare 1 lyfter att undervisningen följer läroplanen för förskola, vilket skiljer sig från de mål som står i skolans läroplan.

Även förskollärare 3 framhåller att det finns stora skillnader mellan förskola och skola och dess läroplaner. Genom att det inte finns något barnen måste kunna, utan läroplanen innebär att det finns mål vi ska sträva mot och säger:

Det skiljer sig jättemycket med skolan. I skolan är det undervisning, där är eleverna mottagare. Här är barnen, dom är inte bara mottagare, dom är med, dom är delaktiga. (Förskollärare 3)

Förskollärarna frågades om hur de upplevde vårdnadshavares uppfattning om lärande. Då framkom att två av förskollärarna upplevt att vårdnadshavare haft ett akademiskt synsätt på lärande. En förskollärare säger följande:

Det händer att vårdnadshavare uttrycker lärande som att lära sig läsa och skriva, ibland även för dom yngsta. (Förskollärare 1)

Likt detta lyfte en annan förskollärare att det är väldigt olika mellan vårdnadshavarna och att det skiljer sig avsevärt, men betonar:

Vissa tänker att det är jätteviktigt att barnet utvecklar språket, att dom kan skriva och läsa. Men som jag sa förut, vi utmanar barnen, men vi kan inte tvinga barnen. Vårdnadshavare kan inte säga att barnet måste kunna skriva, vi kan inte tvinga barnen, det finns inga måsten, inte i den här åldern. Vi får förklara det för dom då. (Förskollärare 3)

Sammantaget synliggörs det att respondentgrupperna delger olika uppfattningar kring det akademiska lärandet i förskolan. Vårdnadshavarna betonar att lärandet i förskolan ska lägga en grund till det lärande som barnen ska möta i skolan. Med detta

menas till exempel att läsa och skriva. Utifrån förskollärarnas perspektiv betonas i stället vikten av att särskilja lärandet som sker i förskola och skola.

5.1.4 Analys av syn på lärande i förskolan

I detta tema identifierades tre centrala underteman genom en tematisk analys (Alvinus m. fl., 2023, s. 13). Dessa fick namnet: *socialt lärande*, *utforskande* och *lekfullt lärande* samt *akademiskt lärande*. För att särskilja likheter och skillnader mellan vårdnadshavares och förskollärares syn på lärande i förskolan användes också en jämförande analys (Denk, 2012, s. 21). Analysen har även tagit stöd i Bronfenbrenners ekologiska systemteori och dess system (1979).

Hos båda respondentgrupper finns ett gemensamt fokus på ett socialt samspel i förskolan, vilket hamnar i undertemat *socialt lärande*. Utifrån den innersta nivån, mikrosystemet, förstås barnet som en direkt deltagande i personliga relationer (Bronfenbrenner, 1979, s. 22). I detta fall innebär det att barnet är en direkt deltagande individ i det sociala samspelet på förskolan. Vilket utrymme barnen får för socialt samspel kan därför påverkas av hur miljön främjar det sociala samspelet. Att förskollärarna lyfter vikten av att barn lär av varandra tyder på att barnen ges det utrymme som behövs för ett kunna delta i ett socialt samspel. Det var däremot endast en förskollärare som lyfte hur det enskilda barnets utveckling kan uppmärksammas trots att barnen är i grupp. Med mikrosystemet i åtanke skulle detta kunna innebära att förskollärares sätt att organisera miljön speglar olika uppfattningar om hur lärande bör uppmärksammas, antingen in individuellt eller i grupp. Detta synliggör hur olika uppfattningar kan komma till uttryck i praktiken. Resultatet visade även att vårdnadshavarna riktade ett stort fokus på att barnet hade goda relationer. Med mikrosystemet i beaktning kan det ses som en barn-barn relation. Att dessa relationer blir fungerande är inte bara av vikt utefter det vårdnadshavarna värdesätter, utan även för att främja det samspel som förskollärarna lyfter. Detta visar på en samsyn mellan vårdnadshavare och förskollärare kring betydelsen av sociala relationer i förskolan.

Även i undertemat *utforskande* och *lekfullt lärande* framkommer vissa likheter mellan respondentgrupperna. Inom båda respondentgrupper återges olika exempel på lek, utforskande och vardagliga aktiviteter i den dagliga verksamheten. Resultatet visar också att lek inte bara är en aktivitet, utan ett medel för barns lärande och utveckling. Även detta kan kopplas till mikrosystemet (Bronfenbrenner, 1979, s. 22). Däremot inte ur ett perspektiv där barnet samspekar med andra barn, utan i stället att individen samspekar direkt med miljön, vilket sedan leder till individens utveckling. Vikten av att barnet får tillgång till att samspeka med miljön framkommer indirekt från båda respondentgrupper. Där båda grupper ger exempel som att utforska skogsmiljö eller en måltidssituation framhävs. Detta kan förstås som att både vårdnadshavare och förskollärare uttrycker en liknande uppfattning om lekens och vardagliga situationers betydelse för lärande i förskolan.

Att vårdnadshavare och förskollärare kan ha lika eller olika uppfattningar, tar oss in på mesosystemet. Mesosystemet innebär att individens närmiljöer möts och

samverkar (Bronfenbrenner, 1979, s. 25). I detta fall sker samverkan mellan vårdnadshavare från hemmet och förskollärare från förskolan. Ur perspektivet där vårdnadshavare och förskollärare är eniga, bör samverkan vara god och på så vis främja barnets lärande och utveckling utefter samma strävansmål. Detta till exempel genom att de båda har en samsyn på vikten av barnets sociala relationer och att det får lära i grupp. Om parterna däremot är oense kan det ses som ett hinder i samverkan. I undertemat akademiskt lärande framträdde både likheter och skillnader mellan respondentgrupperna. Förskollärarna riktar fokus mot förskolans läroplan och lyfter förskolans uppdrag, samtidigt som vårdnadshavarna betonar att förskolan är en grund till skolan. Dessa skilda uppfattningar kan utifrån mesosystemet ses som ett potentiellt hinder, där olika synsätt påverkar samverkan. Exempelvis när en förskollärare berättade att det kan upplevas att vårdnadshavare sätter krav på att barnet ska kunna skriva, något som hen hade förtydligat för vårdnadshavaren att de inte kan tvinga barnet till. Att det i två av barnets närmiljöer finns olika uppfattningar och förväntningar kan i sin tur leda till spänningar i samarbetet mellan vårdnadshavare och förskollärare.

Förskollärarnas fokus på läroplanen kan förstås utifrån exosystemet. Exosystemet är den tredje nivån som lyfter de miljöer och strukturer som får en påverkan på barnets lärande utan att barnet deltar (Bronfenbrenner, 1979, s. 25). I detta sammanhang kan läroplanen ses som en sådan struktur, då den påverkar förskollärares handlingsutrymme och pedagogiska val. Samtliga förskollärare lyfter läroplanen vid minst ett tillfälle för att styrka sitt svar. Detta skulle kunna tyda på att de ser att sitt handlande sker i enlighet med läroplanen. Vilket också synliggör hur externa styrdokument formar förskollärares sätt att bemöta och hantera vårdnadshavares uppfattningar och förväntningar.

Sammantaget visar analysen att synen på lärande innefattar både likheter och skillnader samt att dessa kan förstås ur flera av Bronfenbrenners systemnivåer (1979). I mikrosystemet framträder barnet som en aktiv deltagare i förskolans vardag där socialt samspel, lek och utforskande är centrala i barns lärande. Både förskollärare och vårdnadshavare betonar det sociala, vilket tyder på att lärande skulle kunna förstås som något som sker i samspel med andra och med miljön. Ur mesosystemet förstås relationen mellan hem och förskola, där parterna har både likheter och skillnader gällande barns lärande. Till sist förstås även förskollärarnas arbete ur exosystemet, där läroplanen är en styrande faktor i deras handlingar, vilket påverkar hur de förhåller sig till vårdnadshavares uppfattningar i praktiken.

5.2 Samarbete mellan hem och förskola

I detta tema kommer vi att lyfta vårdnadshavarnas och förskollärarnas upplevelse kring samarbete mellan hem och förskola. Inom detta tema har två underteman identifierats utifrån respondenternas svar: *trygga relationer* och *att dela information om barns lärande*. Dessa två underteman kommer att visa på hur respondenternas olika uppfattningar och fokus kan påverka samarbetet mellan hem och förskola.

5.2.1 Trygga relationer

Det första undertemat som identifierades var *trygga relationer*. I detta undertema kommer vi att presentera respondenternas syn på relationers vikt för samarbete mellan hem och förskola.

I resultatet går det att se att vårdnadshavarna till stor del känner sig trygga i samarbetet mellan hem och förskola, då de uppger att de känner sig sedda och lyssnade på. Samtliga vårdnadshavare lyfter att det är nöjda med sin förskola och att deras upplevelse är att de blir väl bemötta och inkluderade. Vårdnadshavare 3 och 2 lyfter liknande svar där de båda betonar att de inte har några klagomål, men vårdnadshavare 3 förklarar att det är den kontinuerliga relationen som skapar tillit:

Jag älskar min förskola, jag kan inte säga något ont om den, min familj har alltid gjort det. Vi har haft samma pedagoger på båda sidorna och dom har nästan blivit som ens kompisar när man kommer dit och pratar. Man kan prata om allt möjligt, man kan till och med fråga dom om grejer hemma. (Vårdnadshavare 3)

Även om resultatet visar att alla vårdnadshavare har samma upplevelse gällande tillit och trygghet till förskolan lyfts ett ytterligare perspektiv. Vårdnadshavare 1 betonar att relationen är god men att hen önskar mer återkoppling om barnets tid på förskolan:

Dom har alltid sagt att det har funkat så bra, så min uppfattning av henne är ju att det går väldigt bra i förskolan, jag hade väl kanske önskat mer att typ det här och det här funkar bra. Det här skulle hon behöva träna lite på. (Vårdnadshavare 1)

Vidare betonar förskollärarna vikten av att skapa och förmedla trygghet till vårdnadshavarna, då detta i sin tur kan påverka barnets känsla av trygghet. Både förskollärare 1 och 3 lyfter bemötandet och den goda relationen med vårdnadshavare vilket också leder till förtroende mellan hem och förskola, de berättar:

Jag gör så att jag lyssnar in och visar att jag lyssnar. Visar att jag förstår vad dom önskar och säger och vill. Och sen bemöter det på bästa sätt utifrån vad som är vårt uppdrag och vad som är möjligt. Det skapar ett förtroende, tänker jag. (Förskollärare 1)

Om vårdnadshavare inte känner sig trygga, barnen kommer inte känna sig trygga. Det är därför det är jätteviktigt att bemöta vårdnadshavare på ett bra sätt. (Förskollärare 3)

Både förskollärare 1 och 3 lyfter vikten av goda relationer, förskollärare 2 lyfter även den goda relationen och vikten av att kommunicera den till vårdnadshavare exempelvis genom utvecklingssamtal och lärportaler, hen berättar:

Dels regelbundet utvecklingssamtal och lärloggarna under inskolningen, sen så har vi också en tät kontakt via meddelanden i en gemensam lärplattform i stället för att skicka SMS för på lärplattformen så sparas det. (Förskollärare 2)

Sammanfattningsvis visar resultatet att förskollärarna ser trygga och tillitsfulla relationer med vårdnadshavare som viktiga för samarbetet mellan hem och förskola. Detta stämmer också överens med vårdnadshavarnas bild om att bli sedda och ha goda och tillitsfulla relationer till personalen på sina förskolor. Resultatet visar att ett gott bemötande och lyhördhet bygger förtroende. Förskollärarna använder dessutom olika verktyg och rutiner för att upprätthålla dessa relationer. Resultatet visar även att det kan förekomma situationer där vårdnadshavare vill ha mer information om barnets vardag.

5.2.2 Att dela information om barns lärande

Det andra undertemat som identifierades var: *att dela information om barns lärande*. I detta undertema visar resultatet hur förskollärare ger ut information om barns lärande och utveckling samt hur vårdnadshavare upplever att de får ta emot informationen.

I resultatet framkommer det att vårdnadshavarna får information på olika sätt, exempelvis genom lärportaler, veckobrev, meddelanden, utvecklingssamtal och den dagliga dialogen. Alla vårdnadshavare lyfter att deras förskolor använder sig av lärportaler för att kunna ta del av information om sitt barn och dess barngrupp. Både vårdnadshavare 1 och 3 lyfter att de är nöjda över hur de får information:

Dom använder [en lärplattform], så där lägger dom upp det, ibland varje dag eller veckovis och sedan när man träffar pedagogerna så brukar vi ha en liten dialog också om vad dom har gjort i barngruppen. (Vårdnadshavare 3)

Vi har ju en sån här lärplattform [...]. Där kan dom lägga ut både filmer och bilder, men också då skriva en text och dom kan koppla till läroplanen från olika saker som dom gör så och vi får ju alltid en gång i veckan, eller ett veckobrev. (Vårdnadshavare 1)

Samtliga vårdnadshavare lyfter att de får information om deras barn och dess tid på förskolan. Vårdnadshavare 1 lyfter däremot också en osäkerhet kring vad för information som delas. Samt att hen vid tillfällena själv behöver fråga för att få mer information om sitt barn:

Dom har verkligen olika sätt av hur dom berättar information så det tyckte jag var lite svårt som förälder [...] men i början så var det väldigt så här informativt och jag behövde kanske inte ställa så många frågor utan dom kom och berättade på en gång hur det hade varit, men då var hon ju också mindre och då kanske man hellre också vill ha och nu är det mer så att jag behöver ju fråga mer för att få reda på mer. (Vårdnadshavare 1)

I resultatet framkommer det att förskollärarna beskriver ett systematiskt arbetssätt kring dokumentation och hur information delas, där både digitala och fysiska verktyg används. Samtliga förskollärare använder sig av den lärportal som är bestämd inom kommunen, men kompletterar med veckobrev och daglig dialog när de delar barnens tid i verksamheten samt viktig information.

Förskollärare 1 beskriver att dokumentation sker genom både bilder och text, med syfte att synliggöra lärandet för både barn och vuxna men betonar att dokumentationen oftast fokuserar på gruppens lärande:

Vi dokumenterar med bilder för att göra det synligt för barnen. Även för oss vuxna. Men till oss vuxna använder vi också text, vi skriver på vår lärplattform. [...] Vi dokumenterar mest grupp, vad som sker och lärs i gruppen. För enskilda barn blir det nog mer att man tar det med vårdnadshavare direkt. (Förskollärare 1)

Vidare lyfter förskollärare 2 att utvecklingssamtalen är en central del där information om det enskilda barnets utveckling fördjupas:

Under utvecklingssamtalen så är det ju enskilda och då kan man ju gå in och kolla på gamla inlägg hur det har utvecklats sig. (Förskollärare 2)

Detta visar hur tidigare dokumentation används som underlag för att kommunicera om barns lärande över tid. Förskollärare 3 betonar samtidigt vikten av att inkludera vårdnadshavarna i barnens vardag och säger:

Vi skickar infobrev om vad har vi gjort exempelvis i aktiviteter till föräldrarna, vi vill att föräldrarna ska vara med och veta vad har vi gjort på förskolan den här veckan. (Förskollärare 3)

Resultatet visar därmed både likheter och skillnader mellan vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar. En likhet är att båda parter ser digitala plattformar och utvecklingssamtal som viktiga verktyg för informationsdelning. En skillnad är däremot att vårdnadshavare i vissa fall efterfrågar mer individuell och kontinuerlig information om sitt barn. Medan förskollärare medvetet fokuserar på gruppens lärande i den dagliga dokumentationen.

5.2.3 Analys av samarbete mellan hem och förskola

I det andra temat identifierades två underteman, dessa är: *trygga relationer* och *att dela information om barns lärande*. Nedan följer en analys av dessa underteman, utifrån Bronfenbrenners ekologiska systemteori (1979).

I undertemat *trygga relationer* finns en samsyn mellan respondentgrupperna. De är eniga om att skapandet och bevarandet av trygga relationer är viktiga för samarbetet mellan parterna. En förskollärare lyfter även i sitt exempel att barnets trygghet påverkas av vårdnadshavarens trygghet. Sett utifrån mikrosystemet, den innersta miljön där barnet är i direkta relationer (Bronfenbrenner, 1979, s. 22), kan dessa

trygga relationer därför få en direkt påverkan på barnet. I denna studie blir det dock centralt hur denna förståelse kommer till uttryck i samspelet mellan vårdnadshavare och förskollärare. Genom att vårdnadshavare och förskollärare har samma målsättning om att skapa och bibehålla goda relationer, synliggörs en gemensam grund i samarbetet mellan parterna. Att vårdnadshavare upplever ett förtroende till sitt barns förskola och dess personal skulle kunna innebära att den trygga känslan förmedlas direkt till barnet och dess upplevelser. Samtidigt som förskollärarnas vilja att skapa och bibehålla goda relationer till vårdnadshavare, kan grunda sig i att ge barnet en trygg tid i förskolan. Detta visar hur relationellt arbete blir en central del i hur samarbetet etableras och upprätthålls mellan parterna.

Men trots att det framträder en tydlig samsyn mellan respondentgrupperna upptäcktes undantag i undertemat *att dela information om barns lärande*. En vårdnadshavare lyfter en önskan om att få mer information om sitt barns utveckling. Om detta inte skulle tillgodoses, finns en risk att samarbetet mellan hem och förskola brister. Om det däremot inte lyfts mellan parterna, kan det fortfarande få en negativ påverkan på samarbetet då problematiken tystas ned. Detta går att se ur mesosystemet, där barnets närmiljöer, hem och förskola, samverkar med varandra (Bronfenbrenner, 1979, s. 25). Detta synliggör hur kommunikativa behov och förväntningar behöver göras synliga och hanteras i relationen mellan parterna för att upprätthålla ett fungerande samarbete.

I undertemat *att dela information om barns lärande* framträdde likheter och skillnader mellan respondentgrupperna. Respondentgrupperna återger liknande exempel och uttrycker även att dessa verktyg för information fungerar bra. Att de lyfter liknande exempel tyder på att det finns en struktur på hur informationsdelning mellan parterna ska se ut. Utifrån mesosystemet blir därför denna struktur och samsyn relevant för att relationen mellan närmiljöerna fungerar. Detta kan förstås som att gemensamma rutiner och arbetssätt bidrar till en stabil grund i samarbetet mellan vårdnadshavare och förskollärare.

De skillnader som framträdde var att vårdnadshavare önskar att få ta del av sitt eget barns utveckling och lärande, samtidigt som förskollärare även vill delge vårdnadshavare information om barngruppen. Ur mesosystemet kan detta förstås som en obalans i hur förskollärare möter vårdnadshavares förväntningar. Detta skulle kunna påverka relationen mellan parterna om vårdnadshavare känner att deras önsknings blir bemötta, eller om förskollärare känner sig missförstådda. Vilket även synliggör hur olika förväntningar och uppfattningar kan skapa spänningar som behöver hanteras mellan parterna. Dessa skillnader skulle ur förskollärarnas perspektiv ses ur ett exosystem, som innefattar olika ramar som får påverkan på barnet trots att det sker utanför barnets deltagande (Bronfenbrenner, 1979, s. 25). I detta exempel är läroplanens utformning en sådan ram. Att förskollärarna har ett fokus på gruppdokumentation kan grunda sig i att de förhåller sig till de krav som finns i förskolans läroplan. Detta blir då styrande i vad som kommuniceras till vårdnadshavare och hur deras förväntningar och uppfattningar bemöts i praktiken.

Sammantaget framkommer det att samarbete mellan hem och förskola präglas av trygga relationer och en fungerande kommunikation mellan parterna. Mikrosystemet synliggör hur uppfattningar i barnets närmiljöer kan ta uttryck i vardagen. Att ha en samsyn i vad som är viktigt, underlättar även för samarbetet och således mesosystemet. Till sist får även exosystemet en påverkan genom att förskollärarna följer styrdokumentets ramar när de delar information till vårdnadshavaren. Samarbetet mellan hem och förskola kan således förstås som något som öppnar upp för möjligheter men även begränsas av samspelet mellan de olika systemen.

6. Diskussion

I detta kapitel diskuteras studiens analyserade resultat i relation till den tidigare forskningen. Detta diskuteras i tre olika stycken, där vi diskuterar studiens resultat utefter varje forskningsfråga. Dessa är: *Vad innebär ”lärande” för förskollärare respektive vårdnadshavare?*, *På vilket sätt påverkar olika uppfattningar om barns lärande samarbetet mellan hem och förskola?* och *Hur hanteras skillnader i synen på barns lärande mellan parterna?*. Därefter presenteras vår metoddiskussion. Sedan presenteras studiens slutsats. Kapitlet avslutas med förslag till vidare forskning.

6.1 Vad innebär ”lärande” för förskollärare respektive vårdnadshavare?

Det framkommer i studiens resultat att vårdnadshavare och förskollärare båda värderar ett socialt lärande högt. Att det finns en tydlig enighet mellan hem och förskola vilket kan ses något positivt ur ett mesosystem (Bronfenbrenner, 1979, s. 25). När människorna i barnets båda närmiljöer är överens i vad som är bäst för barnet, visar det sig också i mikrosystemet (Bronfenbrenner, 1979, s. 22) där barnet direkt får möta samma förväntningar i båda närmiljöer. I denna studie blir det centralt hur denna samsyn uttrycks i vårdnadshavare och förskollärare gemensamma uppfattning om lärande.

Det sociala lärandet innefattar från vårdnadshavarna en önskan om att deras barn är en god kamrat och får lära sig de sociala kompetenser som är nödvändiga. Det perspektiv som våra vårdnadshavare lägger fram är i likhet med det resonemang som förskollärarna i studien av Broström m. fl. (2014, s. 594–595) återger. De betonar att det viktigaste för barns lärande är situationer som bidrar till barns sociala kompetenser, något som vi kan se att våra vårdnadshavare också har gett exempel på. Şahin m. fl. (2013, s. 290–291) lyfter i sin studie att vårdnadshavare ser förskolan som en plats där barn ska få vänner, lära sig grundläggande saker som att dela med sig och utvecklas socialt. Detta bekräftar även det resultat vi fick fram i vår studie, där vårdnadshavare ger exempel på hur man är en god kompis, vänta på sin tur och att ta hänsyn till andra.

Förskollärarna i vår studie har ett inriktat fokus på barns sociala samspel, där barnen lär av varandra och att lärande främjas i grupp. Broström m. fl. (2014, s. 594–595) beskriver att svenska och danska förskollärare värderar situationer som bidrar till

barns sociala kompetenser. Vi kan i vårt resultat se att de hörda förskollärarna i studien delar denna syn om vad som är viktigast för barns lärande. Broström m. fl. (2014, s. 594–595) lyfter också att förskollärarna anser att läsning och skrivande är mindre viktigt för barns lärande. Detta överensstämmer med förskollärarna i vår studie, som är noga med att poängtera skillnaden mellan förskola och skola. De beskriver att det inte finns sådana krav på barnen i förskolan. Däremot visar resultatet att vårdnadshavare kan ha en uppfattning om att barnet ska förberedas inför skolan och att läsa och skriva kan vara en del av detta. Förskollärarna i studien bekräftar också att de stött på vårdnadshavare som lyfter att läsa och skriva är en viktig del i lärandet. Båda dessa perspektiv styrks av resultatet från Danielsen Wolf (2018, s. 341–343) som belyser att föräldrar ser arbete med siffror och bokstäver som ett tecken på en bra förskola, medan förskolledare inte delar denna uppfattning.

Till sist ser vi också i vårt resultat att lek och utforskande av många respondenter ses som en central del i barns lärande. De lyfter detta på olika sätt. Dels genom motoriskt utforskande, dels genom att utforska i form av måltidssituationer. Williams m. fl. (2019, s. 705) presenterar att förskollärarna vill integrera läroplansarbete med barns intressen. Likt detta lyfter en förskollärare i vår studie att undervisningen sker genom lekfulla aktiviteter, med barns intresse och läroplanen som stöd. Detta styrker även det Åström (2023, s. 54) skriver i sin avhandling om att barnen ska få lek och lärarledd undervisning. Vårt resultat skiljer sig i övrigt mot det Broström m. fl. (2014, s. 594–595) lyfter om att svenska och danska förskollärare inte ser kreativa aktiviteter som något av det viktigaste för barns lärande. Men däremot samstämmer det med Bay-Dönertaş (2023, s. 1497) som lyfter att föräldrar önskar att deras barn får ett brett utbud av aktiviteter för att främja lärandet.

6.2 På vilket sätt påverkar olika uppfattningar om barns lärande samarbetet mellan hem och förskola?

De stora skillnader som gick att se i vårt resultat är att det finns skilda uppfattningar om förskolan ska fokusera på att läsa och skriva med barnen. Som beskrivet har förskollärarna återgett att barn inte har skolundervisning och att de inte måste lära sig detta. Medan vårdnadshavarna lyfter att barnen ska få börja lära sig läsa och skriva. Viktigt att poängtera är att de vårdnadshavare som lyfter att detta är viktigt har barn i äldsta åldersgruppen på förskola och beskriver sina uppfattningar baserat på deras barns nuvarande ålder. De beskriver att det är viktigt ur perspektivet att barnen får en grund till skolan. De exempel som förskollärarna återger, syftar till när vårdnadshavare till barn i 1–3 års ålder har en uppfattning om att lärande innebär att läsa och skriva. Ur det perspektiv som förskollärarna återger, där lärande för 1–3 åriga barn innefattar läsa och skriva, kan det ses som en likhet med Yngvesson och Garvis (2026, s. 10). De återger i sin studie att vårdnadshavare saknar förståelse för förskolans läroplan, vilket skulle kunna ses som en likhet med de vårdnadshavare förskollärarna ger exempel ifrån. Vårdnadshavarna i vår studie kan däremot förstås i likhet med vårdnadshavarna i Bay-Dönertaş (2023, s. 1497) studie, som belyser att utbildningen ska stödja barnen inför lågstadiet. Att det finns två olika uppfattningar skulle kunna ses som en brist i mesosystemet (Bronfenbrenner, 1979, s. 25), speciellt

om dessa skilda uppfattningar inte hanteras. Dessa skilda fokus skulle kunna leda till brister i samarbetet mellan hem och förskola, där de har olika strävansmål för barnet. Detta synliggör hur olika förväntningar behöver kommuniceras och hanteras för att möjliggöra ett fungerande samarbete mellan parterna. Detta skulle i sin tur kunna få en påverkan på barnets mikrosystem (Bronfenbrenner, 1979, s. 22), där barnet möter olika förväntningar i sina två närmsta miljöer.

En annan skillnad som utmärks i resultatet är fokuset på lärande för individen eller gruppen. Till stor del lyfter vårdnadshavarna att de är nöjda i hur samarbetet med förskolan är. Det var endast en vårdnadshavare som lyfte att hen själv behöver lyfta frågan för att få mer information om sitt eget barn. Denna vårdnadshavares uttalande kan förstås i likhet med det Vuorinen (2018, s. 208) lyfter, att viss dokumentation inte kommuniceras om inte vårdnadshavaren själv efterfrågat det.

I övrigt visar resultatet att vårdnadshavarna är nöjda med hur information om lärande delas, såväl på individ som barngruppsnivå. Vårt resultat samstämmer med det Öhman m. fl. (2024, s. 17) lägger fram om att vårdnadshavare är nöjda med sin delaktighet genom dokumentation. I vårt resultat framkommer det att vårdnadshavarna till största del framstår som nöjda med informationen som delas. Däremot lyfter förskollärarna i studien att de främst kommuniceras hur barngruppens lärande ser ut, medan lärande på individnivå tas på utvecklingssamtal. De uttrycker även att vårdnadshavares fokus ligger på omsorg och vardagsinformation, snarare än lärande. Förskollärarnas perspektiv liknar det Lindqvist (2019, s. 40–41) lägger fram, där förskollärare upplever att vårdnadshavares fokus ligger på det egna barnet och dess omsorg, trivsel och utveckling. Detta skulle också kunna ses som en skillnad gentemot de vårdnadshavare i vår studie som är nöjda med informationen som delas. Detta skulle kunna tyda på att det finns en bristande kommunikation mellan förskollärare och vårdnadshavare. På detta vis får de skilda uppfattningarna, eller antaganden om att det finns skilda uppfattningar en betydande roll i mesosystemet (Bronfenbrenner, 1979, s. 25) genom hur de påverkar kommunikationen och förståelsen mellan parterna.

6.3 Hur hanteras skillnader i synen på barns lärande mellan parterna?

Resultatet visar att det finns olika syn på barns lärande, främst när det gäller ett akademiskt lärande. Förskollärarna beskriver att de ibland får möta vårdnadshavare som har krav som inte går att uppnå. Detta kan innebära att vårdnadshavare förväntar sig att barn ska kunna saker som förskolläraren inte anser är lämplig för det barnet, av olika skäl. De exempel som förskollärarna återger går att se i likhet med det Hedlin (2017, s. 1783) skriver om att det finns tillfällen där föräldrars önskan av olika anledningar inte går att möta. När förskollärarna i vår studie möter dessa skillnader visar resultatet att de är eniga om sättet de ska hantera detta. Vilket är genom att bemöta vårdnadshavare med respekt och att lyssna in dem. Flera förskollärare betonar även att det är viktigt att det finns en samsyn i arbetslaget för

att på ett respektfullt sätt bemöta vårdnadshavarna. För att hantera dessa skillnader lyfter flera av förskollärarna en önskan om att kunna delge vårdnadshavare läroplanen, något som de däremot lyfter att de inte gör tillräckligt mycket i nuläget. Yngvesson och Garvis (2026, s. 10) lyfter att det skapas en stark klyfta mellan förskolan och hemmet när vårdnadshavare saknar förståelse för läroplanen. Sett ur detta perspektiv skulle förskollärarnas önskan om att delge vårdnadshavare läroplanen kunna främja samarbetet mellan hem och förskola. Ur exosystemet (Bronfenbrenner, 1979, s. 25) framkommer också att de ramar förskollärare verkar inom, såsom läroplanen, får en påverkan på hur de bemöter och kommunicerar med vårdnadshavare i frågor som rör barns lärande. Med detta i åtanke skulle det också kunna styrka varför det är viktigt att även vårdnadshavare får en förståelse för läroplanen. Värt att poängtera är dock att hantering av skillnader sker genom kommunikation, medan delgivandet av läroplanen endast lyfts som ett önskemål av förskollärarna.

6.4 Metoddiskussion

För att undersöka syftet i vår studie valde vi att använda oss av semistrukturerade intervjuer. Fördelen med detta som metod var att vi kunde anpassa följdfrågorna utifrån de svar vi fick från informanterna vilket vi såg var nödvändigt för resultatet.

I valet av metod diskuterade vi om gruppintervjuer skulle vara lämpligt för studien. Om vi hade valt att använda gruppintervjuer, hade det kunnat leda till ett större deltagarantal med fler erfarenheter som lyfts på flera olika sätt (Denscombe, 2018, s. 270–271). Men vi valde att inte använda oss av gruppintervjuer. Detta grundade sig i att vi ville säkerställa att vi fick varje respondents egna erfarenheter. I gruppintervjuer hade vi även riskerat att respondenterna påverkas av varandras svar. Med detta i beaktning valde vi att utföra enskilda semistrukturerade intervjuer med varje respondent.

En ytterligare metod vi diskuterade men beslutade att inte använda oss av var enkäter. Vi diskuterade om enkäter hade kunnat stärka intervjuerna eftersom en metodkombination kan ge en mer komplett bild av det som undersöks (Denscombe, 2018, s. 220). Risken vi såg med enkäter var dock att frågorna hade kunnat tolkas olika mellan respondenter. Detta hade i sin tur kunnat leda till variationer i svaren, men som grundar sig i skillnader i tolkning snarare än skillnader i uppfattningar. Enkäter hade även kunnat vara en lämplig metod för att undersöka hur det ser ut i större omfattning, vilket hade kunnat innebära att resultatet fick ett större perspektiv. Trots detta bedömde vi att enkäter inte ger respondenterna samma utrymme för att uttrycka sina egna erfarenheter, vilket är centralt för studiens syfte.

6.5 Slutsats

Vår studie syftade till att undersöka vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar om barns lärande, samt hur det visas i samarbetet mellan hem och förskola. Studien syftade även till att ta reda på vilka utmaningar förskollärare möter.

Sammanfattningsvis visar studien att det finns både likheter och skillnader mellan vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar om barns lärande. Det framkom även att vårdnadshavares uppfattningar och förväntningar inte alltid överensstämmer med vad förskollärarna kan erbjuda i praktiken. Trots detta uttrycker vårdnadshavare att de är nöjda med sina förskolor och lyfter få eller inga utvecklingsområden. Medan förskollärarna uppfattar att vårdnadshavare i vissa fall kan rika kritik mot verksamheten. Utifrån detta kan slutsatsen dras att det finns en brist i kommunikationen mellan parterna, vilket kan leda till missförstånd. Detta kan i sin tur ses som en utmaning i samarbetet mellan hem och förskola och visar på vikten av en tydlig och fungerande kommunikation mellan vårdnadshavare och förskollärare.

6.6 Studiens relevans för yrkesutövningen

Studien är relevant för yrkesutövningen inom förskolan då den synliggör hur vårdnadshavares och förskollärares olika uppfattningar om barns lärande påverkar samarbetet mellan hem och förskola. Studien visar att även om det finns en samsyn kring lärande, kan det uppstå skillnader i både förväntningar och uppfattningar vilket bör hanteras genom tydlig kommunikation i enlighet med *Lpfö18* (Skolverket, 2025). Studien synliggör även vikten av hur informationen kommuniceras för att stärka förståelsen mellan parterna. Sammantaget kan studiens resultat bidra till en ökad medvetenhet i yrkesutövningen om hur samarbetet mellan hem och förskola formas samt hur kommunikationen är en central del i ett fungerande samarbete.

6.7 Förslag till vidare forskning

Resultatet visar att vårdnadshavare lyfter en nöjdhet medan förskollärare upplever att kritik förekommer. Vidare forskning skulle därför kunna syfta till att fördjupa förståelsen för vårdnadshavares upplevelser av förskolans verksamhet. Detta med särskilt fokus på varför vårdnadshavares och förskollärares uppfattningar motsäger sig. Genom att inkludera både vårdnadshavare och förskollärares perspektiv kan framtida forskning bidra till en mer rättvis och nyanserad bild på samverkan mellan parterna. På så vis skulle även de faktorer som kan stärka gemensam förståelse och förbättra samarbetet identifieras.

7. Referenslista

- Alvinus, A., Borglund, A. & Larsson, G. (2023). *Tematisk analys*. Studentlitteratur.
- Bay-Dönertaş, A. (2023). Parental Expectations About Preschool Education. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 8(22), 1284–1519. <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.732>
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development: Experiments By Nature and Design*. Harvard University Press.
- Broström, S., Johansson, I., Sandberg, A. & Frøkjær, T. (2014). Preschool teachers' view on learning in preschool in Sweden and Denmark. *European Early Childhood Education Research Journal*, 22(5), 590–603. <https://doi.org/10.1080/1350293X.2012.746199>
- Danielsen Wolf, K. (2018). Stakeholders' opinions of quality in Norwegian kindergartens. *Early Years*, 41(4), 336–351. <https://doi-org.ep.bib.mdh.se/10.1080/09575146.2018.1547686>
- Denk, T. (2012). *Komparativa analysmetoder*. Studentlitteratur.
- Denscombe, M. (2018). *Forskningshandboken: För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna* (4 uppl.). Studentlitteratur.
- Eldén, S. (2020). *Forskningsetik: Vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Studentlitteratur.
- Hedlin, M. (2019). 'They only see their own child': an interview study of preschool teachers' perceptions about parents. *Early Child Development and Care*, 189(11), 1776–1785. <https://doi.org/10.1080/03004430.2017.1412955>
- Kivimäki, M., Karila, K. & Alasuutari, M. (2024). Enrichment and safety -the parents of young children constructing early childhood education and care institution in Finland. *European Early Childhood Education Research Journal*, 32(4), 577–590. <https://doi-org.ep.bib.mdh.se/10.1080/1350293X.2023.2274537>
- Lindqvist, B. (2019). Förskolans utvecklingssamtal: Om motstridiga logiker i ett institutionaliserat möte. *Kulturella perspektiv – Svensk etnologisk tidskrift*, 28(3–4), 35–44. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1384557/FULLTEXT01.pdf>
- Şahin, B, K., Şahin, I, T. & Sak, R. (2013). Parents' views about preschool education. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 89(2013), 288–292. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.08.848>
- Skolverket. (2025). *Läroplan för förskolan – Lpfö18 reviderad 2025*. <https://www.skolverket.se/publikationer?id=13295>

- Vuorinen, T. (2018). 'Remote parenting': parents' perspectives on, and experiences of, home and preschool collaboration. *European Early Childhood Education Research Journal*, 26(2), 201–211. <https://doi-org.ep.bib.mdh.se/10.1080/1350293X.2018.1442005>
- Vuorinen, T., Sandberg, A., Sheridan, S. & Williams, P. (2014). Preschool teachers' views on competence in the context of home and preschool collaboration. *Early Child Development and Care*, 184(1), 149–159. <https://doi.org/10.1080/03004430.2013.773992>
- Williams, P., Sheridan, S. & Pramling Samuelsson, I. (2019). A Perspective of Group Size on Children's Conditions for Wellbeing, Learning and Development in Preschool. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 63(5), 696–711. <https://doi.org/10.1080/00313831.2018.1434823>
- Yngvesson, T, E. & Garvis, S. (2026). Parents' Views on the Significance of Formal Preschool Teacher Education in Sweden. *Education Sciences*, 16(1), 1–16. <https://doi.org/10.3390/educsci16010016>
- Åström, F. (2023). *Everyday Life in Preschool – Swedish and International Approaches* (Dissertation. School of Education and Communication 042) [Doktorsavhandling, Jönköping University, Högskolan för lärande och kommunikation]. DiVA: <https://hj.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1804379&dswid=-1774>
- Öhman, C., Hugo, M., & Augustine, L. (2024). Vårdnadshavares uppfattningar av delaktighet i förskolan. *Educare*, 2024(2), 1–28. <https://doi.org/10.24834/educare.2024.2.841>

8. Bilagor

Bilaga 1: Samtyckesbrev förskollärare

Hej!

Vi heter Erika Johansson och Heidi Talman och ska genomföra ett självständigt arbete vid Mälardalens Universitet. Ämnet vi har valt är vårdnadshavares förväntningar på lärande, med fokus på hur pedagoger bemöter dessa förväntningar i praktiken.

Syftet med studien är att undersöka vårdnadshavares förväntningar på barns lärande, samt hur det överensstämmer med vad som sker och är möjligt i praktiken på förskolan. Hur vårdnadshavarnas önskemål bemöts, samt vilka utmaningar detta innebär för pedagogerna är också av intresse.

För att kunna fördjupa oss i ämnet har vi för avsikt att intervjua 4 förskollärare såväl som 4 vårdnadshavare. Detta för att höra de två perspektiven på ämnet. Varje intervju beräknas ta ca 45 minuter. Det kommer att finnas möjlighet att läsa den färdiga uppsatsen när den är klar i databasen Diva.

Om du som tillfrågad förskollärare vill delta i intervjuerna vill vi även informera om att vi tar hänsyn till Vetenskapsrådets forskningsetiska principer. Vilket innebär att du deltar frivilligt och kan avbryta ditt deltagande när som helst under studien, utan närmare motivering och utan några negativa konsekvenser. Deltagandet och materialet kommer att behandlas konfidentiellt kommer endast att vara tillgängligt för oss och vår handledare under den tid vi genomför studien.

Information om personuppgiftsbehandling

Enligt GDPR har du/ni rätt att kostnadsfritt ta del av de uppgifter om dig som hanteras i projektet, och vid behov få eventuella fel rättade. Om du vill ta del av uppgifterna ska du kontakta Erika Johansson eller Heidi Talman, se kontaktuppgifter nedan. Den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter är samtycke. Du/ni kan också begära att uppgifterna om dig raderas samt att behandlingen av dina personuppgifter begränsas. Om du/ni är missnöjda med hur personuppgifterna behandlas har du/ni rätt att lämna in klagomål till integritetsskydds myndigheten. Personuppgiftsansvarig är Mälardalens Universitet.

Studien kommer att dokumentera och samla in personuppgifter via intervjuer med röstinspelning. För att säkerställa korrekt lagring och användning av uppgifterna kommer informationen att skyddas så att obehöriga inte kan ta del av dem. Data förvaras på lösenordskyddade datorer. Personuppgifterna kommer att koda (pseudonymiseras), vilket innebär att de inte kan kopplas direkt till dig som person. Efter avslutat projekt kommer personuppgifterna att raderas. Undersökningen kommer vi att presentera i form av en uppsats vid Mälardalens universitet och slutversionen läggs ut på databasen DIVA. Materialet kommer att förstöras efter att uppsatsen är klar.

Jag ger mitt samtycke till att delta i studien.

Namn

Namnförtydligande

Vid frågor och funderingar kontakta mig eller min handledare för mer information.

Student: Erika Johansson

Handledare: Ann Nehlin

Telefon: [REDACTED]

Telefon: [REDACTED]

Mail: [REDACTED]

Mail: [REDACTED]

Student: Heidi Talman

Telefon: [REDACTED]

Mail: [REDACTED]

Med vänliga hälsningar

Erika Johansson & Heidi Talman

Bilaga 2: Samtyckesbrev vårdnadshavare

Hej!

Vi heter Erika Johansson och Heidi Talman och ska genomföra ett självständigt arbete vid Mälardalens Universitet. Ämnet vi har valt är vårdnadshavares förväntningar på lärande, med fokus på hur pedagoger bemöter dessa förväntningar i praktiken.

Syftet med studien är att undersöka vårdnadshavares förväntningar på barns lärande, samt hur det överensstämmer med vad som sker och är möjligt i praktiken på förskolan. Hur vårdnadshavarnas önskemål bemöts, samt vilka utmaningar detta innebär för pedagogerna är också av intresse.

För att kunna fördjupa oss i ämnet har vi för avsikt att intervjua 4 förskollärare såväl som 4 vårdnadshavare. Detta för att höra de två perspektiven på ämnet. Varje intervju beräknas ta ca 45 minuter. Det kommer att finnas möjlighet att läsa den färdiga uppsatsen när den är klar i databasen Diva.

Om du som tillfrågad vårdnadshavare vill delta i intervjuerna vill vi även informera om att vi tar hänsyn till Vetenskapsrådets forskningsetiska principer. Vilket innebär att du deltar frivilligt och kan avbryta ditt deltagande när som helst under studien, utan närmare motivering och utan några negativa konsekvenser. Deltagandet och materialet kommer att behandlas konfidentiellt kommer endast att vara tillgängligt för oss och vår handledare under den tid vi genomför studien.

Information om personuppgiftsbehandling

Enligt GDPR har du/ni rätt att kostnadsfritt ta del av de uppgifter om dig som hanteras i projektet, och vid behov få eventuella fel rättade. Om du vill ta del av uppgifterna ska du kontakta Erika Johansson eller Heidi Talman se kontaktuppgifter nedan. Den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter är samtycke. Du/ni kan också begära att uppgifterna om dig raderas samt att behandlingen av dina personuppgifter begränsas. Om du/ni är missnöjda med hur personuppgifterna behandlas har du/ni rätt att lämna in klagomål till integritetsskydds myndigheten. Personuppgiftsansvarig är Mälardalens Universitet.

Studien kommer att dokumentera och samla in personuppgifter via intervjuer med röstinspelning. För att säkerställa korrekt lagring och användning av uppgifterna kommer informationen att skyddas så att obehöriga inte kan ta del av dem. Data förvaras på lösenordskyddade datorer. Personuppgifterna kommer att koda (pseudonymiseras), vilket innebär att de inte kan kopplas direkt till dig som person. Efter avslutat projekt kommer personuppgifterna att raderas. Undersökningen kommer vi att presentera i form av en uppsats vid Mälardalens universitet och slutversionen läggs ut på databasen DIVA. Materialet kommer att förstöras efter att uppsatsen är klar.

Jag ger mitt samtycke till att delta i studien.

Namn

Namnförtydligande

Vid frågor och funderingar kontakta mig eller min handledare för mer information.

Student: Erika Johansson

Handledare: Ann Nehlin

Telefon: [REDACTED]

Telefon: [REDACTED]

Mail: [REDACTED]

Mail: [REDACTED]

Student: Heidi Talman

Telefon: [REDACTED]

Mail: [REDACTED]

Med vänliga hälsningar

Erika Johansson & Heidi Talman

Bilaga 3: Intervjuguide

Intervjufrågor till vårdnadshavare:

Bakgrundsfrågor:

1. Hur länge har du haft barn i förskolan?
2. Hur gamla är ditt/dina barn?

1. När du hör ordet "lärande" i förskolan, vad tänker du på då?
2. Vad tycker du är viktigt att ditt barn får möjlighet att lära sig i förskolan?
3. Uppnår förskolan detta? Hur?
4. På vilka sätt upplever du att ditt barn lär sig eller utvecklas i förskolan?
5. Hur brukar du få information om ditt barns lärande och utveckling i förskolan?
6. Hur vill du helst få information om ditt barns lärande och utveckling i förskolan?
7. Vad anser du att förskolan har för roll för ditt barns lärande och utveckling?
8. Hur upplever du samarbetet mellan hem och förskola, gällande ditt barns lärande?
9. Har dina förväntningar på förskolan ändrats?

Intervjuer till förskollärare:

Bakgrundsfrågor:

1. Hur länge har du arbetat i förskolan?
2. Vilket år tog du examen?

1. Hur definierar du "lärande" i förskolekontext?
2. Hur arbetar ni i verksamheten för att synliggöra barns lärprocesser?
3. Hur arbetar ni med dokumentation av barns lärande i verksamheten?
4. Hur skiljer det sig mellan grupp och individ?
5. Hur upplever du vårdnadshavares syn på barns lärande i förskolan?
6. Vilka utmaningar har du upplevt mellan vårdnadshavarnas förväntningar och ert arbetssätt?
7. Hur hanteras dessa utmaningar?
8. Hur arbetar ni för att skapa och bevara ett förtroendefullt samarbete med vårdnadshavarna gällande barns lärande och utveckling?
9. Vilka utmaningar har du stött på i samarbetet mellan hem och förskola, gällande barns lärande?